

De wilgenspiegelmot, *Cydia servillana* (Lepidoptera: Tortricidae), in het zuidoosten van Oost-Vlaanderen

Rudi Goossens

Samenvatting. In de lente en zomer van 2014 en 2015 werden in Baasrode, Vlassenbroek, Lebbeke en Wieze met feromoon in totaal 10 exemplaren gevangen van de wilgenspiegelmot, *Cydia servillana* (Duponchel, 1836). In hetzelfde gebied werd de soort echter nooit met een lichtval gevangen. Deze soort werd tot nog toe onder andere in Vlaanderen als zeer zeldzaam beschouwd. Het zou daarom kunnen dat ze minder zeldzaam is dan het lijkt omdat ze niet of moeilijk met een lichtval kan worden gelokt. Verder onderzoek moet uitwijzen of deze stelling kan worden bevestigd.

Abstract. In the spring and the summer of 2014 and 2015, 10 specimens of *Cydia servillana* (Duponchel, 1836) were attracted with pheromone at Baasrode, Vlassenbroek, Lebbeke and Wieze. In the region the species was never attracted with a light trap. Until now the species was supposed to be very rare, also in Flanders. For that reason, it could be that it is less rare than it seems because it is not or not easily attracted to light. Further research must prove if this statement can be confirmed.

Résumé. Au cours du printemps et de l'été 2014 et 2015, 10 exemplaires de *Cydia servillana* (Duponchel, 1836) ont été attirés avec phéromone à Baasrode, Vlassenbroek, Lebbeke et Wieze. Dans la région l'espèce n'avait jamais été capturée à la lumière. Jusqu'à maintenant l'espèce était considérée très rare, aussi en Flandre. Pour cette raison, il est possible que l'espèce soit moins rare qu'il semble parce qu'elle n'est pas attirée par la lumière. Une recherche continue peut prouver si l'hypothèse peut être confirmée.

Key words: *Cydia servillana* – Faunistics – Belgium – Flanders.

Goossens R.: Broekkantstraat 298a, 9200 Baasrode. spirit2@telenet.be

Inleiding

De wilgenspiegelmot, *Cydia servillana* (Duponchel, 1836), wordt in de literatuur voor onze streken als zeldzaam aangeduid. Volgens gegevens van de VVE (De Prins & Steeman 2003–2015) werd de soort in België na 2004 alleen nog in de provincie Antwerpen waargenomen. Ook in het Verenigd Koninkrijk (Kimber 2015) en in Nederland (Muus 2011, waarneming.nl) wordt de soort als lokaal tot zeer zeldzaam omschreven.

De wilgenspiegelmot leeft in vochtige, bosrijke biotopen. De rupsen leven in de smalle takjes van de boswilg (*Salix caprea*) of de grauwe wilg (*Salix cinerea*) en veroorzaken een gal die vaak moeilijk te vinden is (Kimber 2015).

Fig. 1.– wilgenspiegelmot, *Cydia servillana*, Baasrode, Vlassenbroekse Polder, 17.vi.2015, leg. & © R. Goossens.

Onderzoek en resultaten

Bij een poging op 29 april 2014 in onze tuin in de Broekkantstraat te Baasrode (Oost-Vlaanderen) om de beukenspiegelmot, *Cydia fagiglandana* (Zeller, 1841), met het kunstmatig feromoon (E,E)-8,10-dodecadienyl

acetate te lokken, bleken twee exemplaren van *Cydia servillana* in de val te zitten. Het dier wordt dus blijkbaar door hetzelfde feromoon aangetrokken als de beukenspiegelmot. Met lichtvallen werd deze soort in het gebied echter nooit vastgesteld. Later werden enkele pogingen ondernomen door Ruben Meert en mezelf om ook op andere plaatsen in de omgeving (Wieze, Lebbeke, Vlassenbroekse Polder) via het feromoon (in een fuikval) de aanwezigheid van *Cydia servillana* na te gaan, en met succes (zie tabel 1). De soort blijkt dus al minstens in het zuidoosten van Oost-Vlaanderen vrij algemeen voor te komen. Een poging van Dirk Demesel om ook in de Heidemeersen in Berlare het dier met feromoon te lokken had voorlopig evenwel geen succes.

Tabel: Vangsten van mannetjes van *Cydia servillana* met feromoon

Datum	plaats	aantal
29-4-2014	(1) Baasrode	2
25-5-2015	(1) Baasrode	1
04-6-2015	(2) Lebbeke	2
07-6-2015	(3) Hannaerden-Wieze	1
11-6-2015	(4) Vlassenbroekse Polder	2
17-6-2015	(5) Vlassenbroekse Polder	2
	Totaal	10

Voorlopig besluit

De meeste waarnemingen van nachtvlinders in onze gebieden worden verricht met behulp van een lichtval. *Cydia servillana* is een soort die zich moeilijk in lichtvallen laat vangen omdat ze dicht bij de waardplant blijft en vooral in de schemering vliegt (info via e-mail Tymo Muus), en dat is de reden waarom het dier weinig wordt waargenomen. Verder onderzoek naar de verspreiding van deze soort met behulp van feromoonvallen kan

aantonen of het dier algemener is dan momenteel wordt aangenomen.

Dit artikel kwam tot stand dankzij de medewerking van Ruben Meert, Dirk Demezel en Tymo Muus waarvoor mijn dank.

Fig. 2.– Vindplaatsen van *Cydia servillana* in Oost-Vlaanderen, de nummers 1–5 verwijzen naar de gegevens in de tabel.

Dankwoord

Literatuur

- De Prins W. & Steeman C. 2003–2015. *Catalogue of the Lepidoptera of Belgium*. — <http://www.phegea.org/Checklists/Lepidoptera/Tortricidae.htm> [bezocht 27 juli 2015].
- Kimber I. 2015. *UKMoths, your guide to the moths of Great Britain and Ireland*. — <http://ukmoths.org.uk/> [bezocht 27 juli 2015].
- Muus T. S. T. 2011. *Microlepidoptera.nl. Atlas van de kleine vlinders in Nederland*. — microlepidoptera.nl [bezocht 27 juli 2015].
- waarneming.nl 2015. — <http://waarneming.nl> [bezocht 27 juli 2015].